

परिपत्रक

No. Exam/DBOEE/ICC/2020-21/ 15

विषय : शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मधील प्रथम सत्र (हिवाळी) परीक्षेच्या आयोजनाबाबत.

उपरोक्त नमुद विषयाच्या अनुषंगाने मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नित/संचलित सर्व महाविद्यालयांचे प्राचार्य / मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक, विद्यापीठाच्या शैक्षणिक विभागांचे विभाग प्रमुख/संचालक, विद्यापीठाच्या रत्नागिरी, ठाणे व कल्याण उपपरीसरांचे समन्वयक/संचालक यांना कळविण्यात येते की, शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मधील प्रथम सत्र (हिवाळी) परीक्षेच्या आयोजनासाठी परीक्षा व मुल्यमापन मंडळाने घेतलेल्या निर्णयानुसार सर्व महाविद्यालयांनी/शैक्षणिक विभागांनी खाली नमुद केल्याप्रमाणे कार्यवाही करावी.

- 1) शैक्षणिक वर्ष २०२०-२१ मधील प्रथम सत्र (हिवाळी) परीक्षेच्या पदवी, पदव्युत्तर व पदविका या परीक्षेस जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज सादर करतील त्याच विद्यार्थ्यांची परीक्षा घेण्यात यावी.
- 2) महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करावी (उदा. मोबाईल नंबर, ईमेल, PRN क्रमांक, ऑनलाईन परिक्षेबाबत लागणारी साधन सामग्री जसे लॅपटाप, संगणक, स्मार्ट फोन, इंटरनेट, व विद्यार्थी सद्यपरिस्थीत कुठे आहे इत्यादी). या परिपत्रका सोबत वरील संदर्भातील मार्गदर्शक नमुना जोडला आहे. तरी महाविद्यालयांनी आवश्यकतेनुसार त्या नमुन्यात योग्य तो बदल करून विद्यार्थ्यांची माहिती संकलित करण्यासाठी त्वरीत पाठवावा.
- 3) प्रात्यक्षिक/प्रकल्प/मौखिक परीक्षा ह्या ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात.
- 4) परीक्षेच्या सुयोग्य आयोजनासाठी विद्यापीठाने सर्व विद्याशाखांच्या महाविद्यालयांचे क्लस्टर तयार केलेले आहेत व प्रत्येक क्लस्टर मधील एका महाविद्यालयास लीड महाविद्यालय म्हणून विद्यापीठाने परीक्षेच्या नियोजनाची निश्चित केलेली जबाबदारी पार पाडवयाची आहे.
- 5) विद्यापीठामार्फत घेण्यात येणा-या परीक्षांसाठी जे विद्यार्थी परीक्षा अर्ज भरतील त्यांना आसन क्रमांक (Seat Number) देण्यात येतील त्याचा वापर परीक्षा घेण्यासाठी महाविद्यालयांनी करावा.

- 6) महाविद्यालयांना परीक्षा घेण्यासाठी जे विविध अहवाल (Report) आवश्यक असतात ते MKCL पोर्टलवर उपलब्ध करून देण्यात येतील तसेच काही परीक्षांचे अहवाल (Report) पारंपारिक पद्धतीने महाविद्यालयांना पाठविण्यात येतील.
- 7) ज्या अभ्यासक्रमांना अंतर्गत परीक्षा (Internal Exams / Term work) आहेत त्या अभ्यासक्रमांच्या गुणांच्या नोंदी महाविद्यालयांनी ऑनलाईन दिनांक २४ डिसेंबर २०२० च्या आत सदर गुणांच्या नोंदी कराव्यात.
- 8) अंतिम सत्रात प्रविष्ट असलेल्या विद्यार्थ्यांच्या Lower Exam चे निकाल ऑनलाईन पद्धतीने अपलोड करण्याविषयी कळविण्यात आले होते, परंतु त्यात ज्या महाविद्यालयांनी नोंदी पूर्ण केलेल्या नसतील त्यांनी त्या त्वरीत पूर्ण कराव्यात.
- 9) Practical, Project, Viva-Voce परिक्षा प्रत्येक महाविद्यालयांनी आपल्या महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने ऑनलाईन पद्धतीने (Zoom App., Google Meet, Skype इत्यादी मिटींग ॲप्स) किंवा आवश्यकतेनुसार दुरध्वनीद्वारे मौखिक परिक्षा दिनांक १० डिसेंबर २०२० पासून घेण्यात याव्यात. मौखिक परिक्षा घेण्यासाठी प्रश्नसंच तयार करण्यात यावेत. विद्यार्थ्यांच्या परीक्षेतील उपस्थिती बाबत नोंदी ठेवण्यात याव्यात. सदर परीक्षांचे गुण हे MKCL पोर्टलवर किंवा विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर परीक्षेनुसार त्वरीत अपलोड करण्यात यावेत.
- 10) ऑनलाईन थेअरी परीक्षेचे वेळापत्रक हे लीड महाविद्यालयाने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांशी चर्चा करून साधारणतः क्लस्टर मधील सर्व महाविद्यालयांच्या परीक्षा ह्या एकाच वेळी घेण्यात येतील अशा पद्धतीने वेळापत्रक तयार करावे व सर्व महाविद्यालयांनी हे वेळापत्रक विद्यार्थ्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.
- 11) ऑनलाईन थेअरी परीक्षेचे वेळापत्रक तयार करतांना —
 पारंपरिक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदवी परीक्षा व व्यवस्थापन शास्त्र पदव्युत्तर परीक्षा ह्या दिनांक ३१ डिसेंबर, २०२० पर्यंत घेण्यात याव्यात.
 पारंपरिक (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदव्युत्तर अभ्यासक्रमांच्या परीक्षांच्या तारखा स्वतंत्रपणे जाहिर करण्यात येतील.
 व्यावसायिक पदवी अभ्यासक्रमांच्या परीक्षा दिनांक १५ जानेवारी, २०२० पर्यंत घेण्यात याव्यात.
 (प्रथम वर्ष (प्रथम सत्र) व्यावसायिक अभ्यासक्रमांच्या परीक्षांच्या तारखा स्वतंत्रपणे जाहिर करण्यात येतील.)
- 12) विद्यापीठ प्राधिकरणांनी ठरविल्याप्रमाणे सर्व थेअरी परीक्षा ह्या बहुपर्यायी (Multiple Choice Question) प्रश्न देऊन ऑनलाईन पद्धतीने घेण्यात याव्यात व ज्या विद्यार्थ्यांकडे ऑनलाईन परीक्षा देण्याची सुविधा उपलब्ध नसेल त्यांच्यासाठी ऑनलाईन परीक्षा देण्यासाठी पर्यायी व्यवस्था करावी, पर्यायी व्यवस्था निर्माण करण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवश्यक असल्यास, स्थानिक प्रशासनास विनंती करावी.

- 13) पारंपारिक अभ्यासक्रमांच्या (कला, वाणिज्य व विज्ञान) पदवी व पदव्युत्तर परीक्षेसाठी ६० गुणांची ऑनलाईन थेअरी परीक्षा घेण्यात यावी यात ५० बहुपर्यायी प्रश्न (MCQ Type) देण्यात यावेत यात ४० प्रश्न विद्यार्थ्यांने सोडावावेत व सदर परीक्षेसाठी विद्यार्थ्यांना १ तास वेळ देण्यात यावी.
- 14) व्यावसायिक अभ्यासक्रम (अभियांत्रिक, एमसीए व फार्मसी) परीक्षेसाठी ८० गुणांची ऑनलाईन थेअरी परीक्षा घेण्यात यावी. थेअरी परीक्षेमध्ये ४० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) १ तासाची घेण्यात यावी व ४० गुणांची वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) १ तासाची घेण्यात यावी अशी एकूण ८० गुणांची परीक्षा घेण्यात यावी.

परीक्षेचे मुल्यांकन ऑनलाईन पद्धतीने करण्यात यावे. शिक्षकांनी परीक्षेचे मुल्यांकन ऑनलाईन पद्धतीने महाविद्यालयातच (College Computer Lab) करावे.

आर्किटेक्चर शाखेच्या परीक्षेसाठी ४० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) १ तासाची घेण्यात यावी व ८० गुणांसाठी Design Questions ची थेअरी परीक्षा १ तासाची घेण्यात यावी.

- 15) आंतर-विद्याशाखीय अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) ३० मिनिटांची घेण्यात यावी व ऑनलाईन वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) १ तासाची घेण्यात यावी अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात घ्यावी. ३० गुणांच्या ऑनलाईन वर्णनात्मक थेअरी परीक्षेसाठी (Descriptive Type Exam) १० प्रश्न विचारण्यात यावेत.
- 16) विधी शाखेच्या अभ्यासक्रमांच्या परीक्षेसाठी ३० गुणांची ऑनलाईन बहुपर्यायी परीक्षा (MCQ Type Exam) ३० मिनिटांची घेण्यात यावी व ऑनलाईन वर्णनात्मक थेअरी परीक्षा (Descriptive Type Exam) १ तासाची घेण्यात यावी अशी एकूण ६० गुणांची परीक्षा घेण्यात घ्यावी. ३० गुणांच्या ऑनलाईन वर्णनात्मक थेअरी परीक्षेसाठी (Descriptive Type Exam) १० प्रश्न विचारण्यात यावेत.
- 17) लीड महाविद्यालयांनी, आवश्यकतेनुसार विद्यापीठाचे अधिष्ठाता, सहयोगी अधिष्ठाता व अभ्यास मंडळाचे अध्यक्ष यांच्या मार्गदर्शनाखाली, आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातील शिक्षकांच्या सहाय्याने प्रत्येक विषयांसाठी (मराठी/इंग्रजी, आवश्यक त्या माध्यमानुसार) स्वतंत्र Question Bank तयार करण्यात यावी जेणेकरून तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने अनेक वेगवेगळे प्रश्नपत्रिकेचे संच (Multiple Question Paper Sets) परीक्षेसाठी उपलब्ध होतील. Question Bank तयार कराव्यात. अभ्यासक्रमातील सर्व युनिट्स/पाठ/प्रकरणे यांना योग्य ते weightage देण्यात यावे. बहुपर्यायी प्रश्न तयार करतांना विविध काठिण्य पातळीचा (Difficulty level - Easy, Average, Middle and Higher) विचार करण्यात यावा. अधिक माहितीसाठी विद्यापीठ परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21-4, दिनांक १३/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.

- 18) प्रत्येक महाविद्यालयाने आपल्या स्तरावर ऑनलाईन परीक्षा घेण्यासाठीची तांत्रिक सुविधा निर्माण करावी व अनुभवासाठी विद्यार्थ्यांची सराव परीक्षा घ्यावी.
- 19) दिव्यांग विद्यार्थ्यांसाठी ऑनलाईन थेअरी परीक्षेसाठी आवश्यक त्या सुविधा देण्यात याव्यात (उदा. २० मिनिटे जास्तीचा वेळ देणे, लेखनिकाची मान्यता देणे इत्यादी).
- 20) ऑनलाईन पद्धतीने प्रत्येक विषयाची थेअरी परीक्षा झाल्यानंतर लगेचच मुल्यांकन प्रक्रिया करून विद्यार्थ्यांचे गुण तयार करावेत. थेअरी परीक्षेचे मुल्यांकन संबंधित विषयाच्या Maximum (60,75,80,100 इत्यादी) गुणांनुसार रुपांतर करून विषयास Gracing Marks देऊन दोन दिवसांच्या आत विद्यापीठाच्या ऑनलाईन सिस्टीम मध्ये अपलोड करावेत.
- 21) लीड महाविद्यालयांनी आपल्या क्लस्टर मधील महाविद्यालयातून एक समिती तयार करावी व त्या समितीने क्लस्टर मधील महाविद्यालयांच्या प्रत्येक विषयांच्या Gracing Marks बाबत आवश्यकते नुसार निर्णय घेवून कार्यवाही करावी यासाठी परीपत्रक क्रमांक Exam/DBOEE/ICC/2020-21/12, दिनांक २५/०९/२०२० चे अवलोकन करावे.
- 22) जे विद्यार्थी काही तांत्रिक कारणास्तव ऑनलाईन थेअरी परीक्षा देऊ शकले नाहीत त्यांना पुन्हा संधी देण्याविषयी लीड महाविद्यालयांमार्फत एकत्रित निर्णय घेऊन अश्या विद्यार्थ्यांना परीक्षेची संधी उपलब्ध करून द्यावी.
- 23) थेअरी परीक्षा बहूपर्यायी प्रश्नांच्या स्वरूपात घेण्यात येत असल्यामुळे यात विद्यार्थ्यांना निकाल जाहिर झाल्यानंतर पुनर्मुल्यांकनाची (Revaluation) सुविधा देता येणार नाही.
- 24) परीक्षा घेण्यासाठी स्थानिक प्रशासनाची मदत आवश्यक असल्यास संबंधित जिल्हाधिकारी, तहसिलदार, पोलीस विभाग व विद्युत विभाग यांच्याशी संपर्क साधून आवश्यक त्या उपाय योजना करून घ्याव्यात.
- 25) विद्यार्थ्यांना परीक्षेच्या काळात समुपदेशन मिळावे, त्यांना येणा-या संभाव्य अडचणी व शंकाचे निरसन व्हावे तसेच परीक्षेचा अभ्यासक्रम, नमुना प्रश्नपत्रिका आणि नवीन पद्धतीने घेण्यात येणा-या परीक्षांबाबत स्वयंस्पष्ट माहिती मिळावी यासाठी प्रत्येक महाविद्यालयाने योग्य ती व्यवस्था करावी.
- 26) महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांना काही शंका/समस्या असल्यास त्यांनी संबंधित क्लस्टरच्या लीड महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांशी संपर्क साधून त्यांना याबाबत कळवावे व लीड महाविद्यालयांच्या प्राचार्यांनी विद्यापीठाचे संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ /क्लस्टर निहाय संबंधित विद्याशाखांचे अधिष्ठाता/सहयोगी अधिष्ठाता यांच्याशी संपर्क साधून सदर शंका/समस्यांचे निरसन करावे.

वरील सर्व बाबींचे काटेकोरपणे पालन करून विद्यापीठाच्या परीक्षा सुरळीत व वेळेत पार पडतील याबाबत सर्व प्राचार्यांनी दक्षता बाळगावी.

Vinod

ठिकाण : मुंबई -४०००३२

दिनांक : १८ नोव्हेंबर, २०२०

(डॉ. विनोद पाटील)

संचालक,

परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ

प्रत माहितीसाठी व योग्य त्या कार्यवाहीसाठी —

- १ मुंबई विद्यापीठाशी संलग्नित / संचलित विविध महाविद्यालयांचे प्राचार्य व मान्यताप्राप्त संस्थांचे संचालक.
- २ विद्यापीठाच्या विविध शैक्षणिक विभागांचे विभाग प्रमुख/संचालक, विद्यापीठाच्या उपपरीसराचे समन्वयक/संचालक.
- ३ स्वीय सहाय्यक : १) कुलगुरु २) प्र-कुलगुरु ३) कुलसचिव ४) संचालक, परीक्षा व मुल्यमापन मंडळ